

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8C/29/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8616200803
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcala
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2016:8616200803.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník samosudcom JUDr. Matúšom Tarcalom v právnej veci žalobkyne: Y. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, XXX XX X., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátkou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8300050892, z 19.9.2012, k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300050892 z 19.9.2012 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným.

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 318,38 Eur a to na účet jej právneho zástupcu JUDr. G. Q., advokáta, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Svidník dňa 29.02.2016 domáhala uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8300050892 zo dňa 19.09.2012 k Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300050892 z 19.9.2012 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným.

Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným mienila uzavrieť úverovú zmluvu, pričom na získanie úveru jej boli predložené listiny a bolo jej povedané, že ak chce úver, je potrebné ich podpísať. So žalovaným tak uzavrela zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300050892 z 19.09.2012. Až od právneho predchodcu svoju súčasného zamestnávateľa sa dozvedela, že uzatvorila Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8300050892. Jej terajším zamestnávateľom je FMC- dialyzačné služby, s.r.o., Teplická 99, 921 01 Piešťany, IČO: 36 245 895. Predmetná zmluva o revolvingovom úvere v bode 8. obsahuje službu spočívajúcu v možnosti odkladu splátok, ktorá bola súdmi vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/140/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/307/2014). Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú so žalovaným uzatvorila, umožňuje žalovanému, aby od nej vymohol plnenia, ktoré sú plneniami z neprijateľných zmluvných podmienok bez ich súdnej kontroly ako aj súdnej kontroly náležitostí úverovej zmluvy, absencia ktorých spôsobuje bezúročosť a bezpoplatkovosť úveru. V súvislosti s Dohodou o zrážkach zo mzdy jej nebolo nič bližšie vysvetlené a dohoda bola vyhotovená ako typický formulár bez možnosti zmeny jeho textu. Aj keď Dohoda o zrážkach zo mzdy je uzavretá vo forme osobitnej listiny, ona ako dlžník nebola o jej dôsledkoch poučená a nemala možnosť ju odmietnuť, ak chcela úver získať. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy a aj napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo žalobkyni povinnosť plniť, zamestnávateľ je povinný zrážky zo mzdy vykonávať, pričom ona nemá možnosť to zastaviť. Veriteľ si sám diktuje výšku dlhu jednostranne

bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Chýba akákoľvek súdna kontrola toho, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyňa preukazuje listom zo dňa 05.12.2012 jej zamestnávateľovi. Aj za predpokladu, že by Dohoda o zrážkach zo mzdy mala byť platná, je potrebné, aby sa žalovaný zdržal jej používania, pretože ňou žalovaný bez súdnej kontroly chce získať aj plnenie zo zmluvnej podmienky, ktorej neprijateľnosť už bola vyslovená súdmi. Navyše zmluva o úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a k/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a teda dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti a výšku počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, v dôsledku čoho je úver bezúročný a bez poplatkov.

Spolu so žalobou podala žalobkyňa aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť udržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8300050892 zo dňa 19.09.2012 do právoplatného skončenia konania vo veci samej a uložil zamestnávateľovi žalobkyne FMC - dialyzačné služby, s.r.o. povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa tejto Dohody. Návrh odôvodnila tým, že jej obava, že žalovaný zasiahne do jej majetku bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení, sa naplnila tým, že žalovaný požiadal jej zamestnávateľa o vykonanie zrážok zo mzdy. Iným prostriedkom ochrany pred ústavne nekonformným zásahom do jej majetku nedisponuje. Poukázala pritom na viaceré rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia v obdobných veciach.

Okresný súd Svidník uznesením č.k. 8C/29/2016-26 zo dňa 02.03.2016 vyhovel návrhu žalobkyne a nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a zamestnávateľovi žalobkyne uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa Dohody o zrážkach zo mzdy.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že o neprijateľnej zmluvnej podmienke podľa § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka možno hovoriť len vtedy, ak je splnená nielen podmienka, že nejde o individuálne dohodnuté ustanovenie, ale až vtedy, keď ide súčasne o ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán. Žalobkyňa ale neuvádza, čo konkrétne má spôsobovať nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a súčasne v čom je znak značnej nerovnováhy. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonným spôsobom zabezpečenia pohľadávky podľa § 551 Občianskeho zákonníka, pričom aj právna úprava tento spôsob zabezpečenia pripúšťa pre oblasť spotrebiteľského práva - viď posledná novela zákona č. 129/2010 Z.z. opätovne schválená 15.12.2015 a účinná od 23.12.2015. Javí sa potom zvlášť, keď spomedzi možných a prípustných spôsobov zabezpečenia záväzku zákonodarca výslovne uviedol ako prípustný zabezpečovací prostriedok taký spôsob zabezpečenia, o ktorom žalobkyňa tvrdí, že je neprijateľný. Tvrdenia žalobkyne napadajúce prípustnosť dohody o zrážkach zo mzdy preto odporujú relevantnej právnej úprave. Žalovaný preto žiadal návrh v celom rozsahu zamietnuť.

Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil žalovaný a jeho právny zástupca. Svoju neprítomnosť na nariadenom pojednávaní ospravedlnili podaním zo dňa 02.05.2016, pričom žiadali, aby súd rozhodol v ich neprítomnosti. Preto súd prejednal a rozhodol vec na pojednávaní v neprítomnosti žalovaného a právneho zástupcu žalovaného v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Žalobkyňa vo svojej výpovedi na nariadenom pojednávaní uviedla, že zmluvu podpisovala s ďalšími listinami pred nemocnicou v aute, kde si odbehla z práce. Všetko sa zbehlo rýchlo, boli jej predkladané len dokumenty, ktoré ona podpisovala s tým, že ak úver chce, musí to všetko rýchlo podpísať. Pôvodne žiadala 1.500,- Eur, no na účet jej prišlo len 1.280,- Eur. Nebolo jej vysvetlené, čo je to dohoda o zrážkach zo mzdy, ale boli jej predložené len papiere na podpis. Úver už preplatila, pretože jej bol poskytnutý vo výške 1.280,- Eur, z čoho už zaplatila sumu okolo 1.800,- Eur.

Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, vyjadrením jej právneho zástupcu ako aj listinnými dôkazmi a to oboznámením o obsahu spisu, pričom podľa § 129 ods. 1 O.s.p. súd vykonal dokazovanie prečítaním len tých listín, ktoré neboli účastníkom doručené a to: prečítaním písomného vyjadrenia žalovaného doručeného súdu v deň pojednávania a zistil tento skutkový stav:

Žalovaný uzavrel so žalobkyňou dňa 19.09.2012 Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300050892, na základe ktorej poskytol žalovaný (ako veriteľ) žalobkyňi (ako dlžníkovi) revolvingový úver s úverovým

limitom 1.500,- Eur. Splatnosť úveru bola v zmluve v časti 5. údaje o požadovanom revolvingovom úvere vyznačená ako „42/25“ (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci), mesačná splátka 80,37 Eur, celková čiastka, ktorú spotrebiteľ zaplatí: 3.375,54 Eur, predpokladaná RPMN za úver: 70,01%, ročná úroková sadzba úveru: 70,01%, priemerná RPMN za úver 45,60%. V časti 6. údaje o schválenom revolvingovom úvere bola splatnosť úveru vyznačená ako: „42/25“ (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci), mesačná splátka 80,37 Eur, celková čiastka, ktorú spotrebiteľ zaplatí: 3.375,54 Eur, RPMN za úver: 68,95%, ročná úroková sadzba úveru: 70,01%, priemerná RPMN za úver 45,60%.

V rovnaký deň (návrh žalobkyne napísaný dňa 10.09.2012 a akceptovaný žalovaným 19.09.2012) bola uzavretá aj Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka (ďalej len „Dohoda o zrážkach zo mzdy“).

Podľa tretej vety bodu I. Dohody o zrážkach zo mzdy pohľadávky Spoločnosti voči Dlžníkovi zabezpečované touto Dohodou sú tvorené úverom vrátane prípadných všetkých revolvingov poskytnutých Dlžníkovi, príslušenstvom úveru (Revolvingu/ov), prípadne uplatnenými zmluvnými pokutami, nákladmi, ktoré Spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči Dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami Spoločnosti voči Dlžníkovi, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so Zmluvou a jej prípadných dodatkov.

Tak zmluva o revolvingovom úvere ako aj Dohoda o zrážkach zo mzdy boli zmluvami formulárovými - vytvorenými žalovaným (veriteľom) na predtlačenom formulári, do ktorého boli len rukou dopísané údaje (v prípade Dohody o zrážkach zo mzdy len číslo úverovej zmluvy, údaje o dlžníkovi, výška pohľadávky, variabilný symbol a výška zrážky, dátumy a miesto podpisu zmluvy) a odtlačkom pečiatky vyznačené meno obchodného zástupcu žalovaného.

Zo žiadosti zo dňa 05.12.2012 (v spise na č.l. 13) súd zistil, že touto žiadosťou žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne (Meddial s.r.o.) o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300050892 s poukazom na to, že dlh žalovanej činí ku dňu 05.12.2012 sumu 3.295,75 Eur (vyplatená čiastka a zmluvná odmena pôžičky v sume 3.295,17 Eur + ostatné záväzky klienta za omeškanie v sume 0,58 eur). Vo výzve je ďalej uvedené iného uvedené aj to, že dlh môže byť navýšený z dôvodu prípadného navýšenia úveru (klientovi budú poskytnuté ďalšie peňažné prostriedky) alebo z dôvodu vzniknutých sankcií za omeškanie. Po úplnom uhradení pohľadávky malo byť zamestnávateľovi žalobkyne žalovaným oznámené, že istina pôžičky vrátane príslušenstva je splatená a vykonávanie zrážok je možné ukončiť.

Z výpovede žalobkyne súd zistil, že k uzatváraniu zmluvy (ako aj dohody o zrážkach zo mzdy) malo dôjsť v aute pred nemocnicou a to na rýchlo tak, že žalobkyňa podpisovala žalovaným predkladané dokumenty po tom, čo jej bolo oznámené, že ak chce dostať úver, musí rýchlo podpisovať. Osobitne jej nebolo oznámené, čo je to dohoda o zrážkach zo mzdy.

Súd právne uzatvára:

Podľa ustanovenia § 551 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 19.09.2012 - ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „OZ“) uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 až 4 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 až 3 a 5 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech

spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ustanovenia § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa ustanovenia § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 9 ods. 13 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 23.12.2015 ak ďalej nie je ustanovené inak, veriteľ nesmie sám alebo prostredníctvom tretej osoby ponúkať, vyžadovať, dojednávať, uzavierať, alebo sprostredkovať uzavretie vzájomne závislej zmluvy, ktorá súvisí so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a najmä ktorej predmetom je čo aj len sčasti plnenie, ktoré je veriteľ podľa zákona alebo v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti povinný poskytovať spotrebiteľovi aj bez uzavretia takejto zmluvy. Získanie spotrebiteľského úveru nemožno podmieniť uzavretím vzájomnej závislej zmluvy, s výnimkou poisťovnej zmluvy alebo zmluvy o zabezpečení záväzku spotrebiteľa ručením, zrážkami zo mzdy a z iných príjmov alebo záložným právom dojednaných za podmienok ustanovených zákonom, ak je to primerané vzhľadom na spotrebiteľský úver a okolnosti jeho poskytnutia; ustanovenia tohto zákona alebo osobitného predpisu o zákaze alebo neprijateľnosti zabezpečenia záväzku spotrebiteľa týmto nie sú dotknuté.

Podľa ustanovenia § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby (§ 551 OZ - poznámka), ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, pričom jedným z predmetom jeho podnikania (činnosti) poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Žalobkyňa je fyzická osoba - nepodnikateľ. Predmetná úverová zmluva, pohľadávka z ktorej je zabezpečená predmetnou Dohodou o zrážkach zo mzdy je preto zmluvou spotrebiteľskou, čo nakoniec nebolo ani medzi účastníkmi sporné (žalovaný nespochybnil žalobkyňou tvrdený spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu). Preto súd pri právnom posúdení uvedenej zmluvy vychádzal z všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.) s prihliadnutím na zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ spravidla nemá možnosť tieto podmienky reálne ovplyvniť (ide spravidla o tzv. "formulárové zmluvy"). Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne stanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné (cit. ust. § 53 ods. 5 OZ). Vychádza sa totiž z toho, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nerovný vzťah z hľadiska skúseností a vedomostí, pričom dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom vo výhode.

V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 06.01.2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, kde bolo konštatované, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris

non excusat" (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov o strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

Citované ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa síce nevyklučuje zabezpečenie pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy, avšak pre takéto zabezpečenie vyžaduje kumulatívne splnenie troch podmienok a to:

a) dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzavretá vo forme osobitnej listiny

b) spotrebiteľ bol poučený o následkoch jej uzavretia

c) spotrebiteľ mal možnosť túto dohodu odmietnuť

V prejednávanej veci mal súd za preukázané, že síce prvá z uvedených podmienok bola splnená (dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá vo forme osobitnej listiny), avšak zvyšné dve podmienky preukázané neboli. Z obsahu Dohody o zrážkach zo mzdy nie je zrejmé, že by pred jej uzavretím bola žalobkyňa ako spotrebiteľ poučená o následkoch jej uzavretia a ani to, že by mala možnosť túto dohodu odmietnuť. Žalobkyňa vo svojej výpovedi poukázala na to, že dohoda jej bola predložená k podpisu spolu s ďalšími dokumentmi v aute pred nemocnicou, keď si odbehla z práce a to bez poučenia o tom, čo to dohoda o zrážkach zo mzdy vôbec je. Okrem toho, že možnosť odmietnuť dohodu nebola súčasťou dohody, žalovaný nepredložil súdu ani žiaden iný dôkaz, ktorým by splnenie týchto dvoch podmienok preukazoval. K tomu je nutné poznamenať, že žalovanému a jeho právnomu zástupcovi bolo riadne doručené predvolanie na pojednávanie, kde bolo vykonané dokazovanie a kde mal možnosť tieto skutočnosti preukázať, avšak sami požiadali o rozhodnutie vo veci v ich neprítomnosti. O ustanovení § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a tým aj podmienkach prípustnosti Dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľskom vzťahu pritom musel mať žalovaný (obchodná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské úvery) vedomosť.

Aj napriek tomu, že predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá pred 01.05.2014, kedy nadobudla účinnosť novela zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorá do tohto zákona zaviedla citované ustanovenie § 5a, je nutné poukázať na to, že toto ustanovenie časovo pôsobí aj na právne vzťahy pred jeho účinnosťou. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ktorým bolo rozhodnuté o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora) sp. zn. 3 M Cdo 12/2014 zo dňa 21.04.2015 cit.: „V preskúmanom prípade je - aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného (a nie Občianskeho) zákonníka - zrejmé, že ak by najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom“. Toto konštatovanie sa nevzťahuje len na ustanovenie § 5b ale aj na § 5a ods. 1 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa, kde taktiež absentujú prechodné a záverečné ustanovenia.

Zároveň súd zistil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je ako právny úkon určitá. Podľa jej znenia má síce zabezpečovať pohľadávky zo zmluvy, ktorou je poskytovaný revolvingový úver vo výške 1.500,- Eur, avšak tieto pohľadávky majú byť tvorené úverom vrátane prípadných všetkých revolvingov poskytnutých Dlžníkovi, príslušenstvom úveru (Revolvingu/ov), prípadne uplatnenými zmluvnými pokutami, nákladmi, ktoré Spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči Dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami Spoločnosti voči Dlžníkovi, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so Zmluvou a jej prípadných dodatkov. Podľa tohto znenia má byť Dohodou o zrážkach zo mzdy

zabezpečená pohľadávka, ktorú tvoria aj nároky, ktoré nie sú v čase uzatvárania tejto dohody jasné a určité (znenie - "...ďalšie prípadné pohľadávky..."). Spotrebiteľ tak v čase uzatvárania tejto Dohody nemôže vedieť, čo presne bude predmetom prípadných zrážok z jeho mzdy a nemá možnosť sa proti takto uplatneným nárokom brániť. Takéto znenie svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa a navyše spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu pre jeho neurčitosť aj v zmysle § 37 ods. 1 OZ. Znenie predmetnej dohody oprávňuje žalovaného na zrážky zo mzdy aj vo vzťahu k ďalším nárokom, ktoré dokonca ku dňu uzavretia Dohody o zrážkach zo mzdy nie sú určité.

V tejto súvislosti súd poukazuje aj na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/815/2014 zo dňa 27.01.2015, ktorým krajský súd potvrdil a čo do dôvodov sa plne stotožnil (§ 219 ods. 2 O.s.p.) s rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/119/2014-35 zo dňa 18.06.2014, ktorý konštatoval, že „Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná. Svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalobkyne. Pri uzatváraní dohody dlžník spotrebiteľ musí vedieť pohľadávku akého druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a v akej výške. Suma 600,- eur v bode I. dohody o zrážkach zo mzdy bola uvedená len v súvislosti s označením budúceho poskytnutia úveru na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru. Neurčité bolo aj zmluvné dojednanie v dohode o zrážkach zo mzdy týkajúce sa výšky splátok. Podľa dohody, ak nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, bez ohľadu na dôvod, má byť zrážka v nasledujúcich mesiacoch zvýšená nad dohodnutú sumu. Neurčitosť zmluvného dojednanie o výške zrážok má za následok neplatnosť dohody. Uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné nepríjemné zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky. Nepripustné navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku predstavuje obchádzanie náležitosti dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť odmietnuť zabezpečovací prostriedok poskytovaného úveru vzhľadom na jej výpoveď, ktorá nebola zo strany žalovaného spochybnená. Žalovaný nepreukázal ani skutočnosť, že žalobkyňu poučil o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení.“

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe poukázal na novelu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinnú od 23.12.2015, podľa ktorej je zabezpečenie úveru dohodou o zrážkach zo mzdy prípustným prostriedkom aj v oblasti spotrebiteľských úverov. Tu je ale nutné uviesť, že je to možné len v prípade, že k takémuto dojednaniu dôjde „za podmienok ustanovených zákonom“, k čomu ale v tomto prípade vzhľadom na vyššie uvedené nedošlo.

Dohoda (podľa jej vyššie citovaného znenia) oprávňuje vykonať zrážky zo mzdy aj vo vzťahu k príslušenstvu úveru, zmluvným pokutám, nešpecifikovaným nákladom vzniknutým v súvislosti s vymáhaním pohľadávky a prípadným ďalším vopred neurčitým nárokom, ktoré dokonca môžu vzniknúť až v budúcnosti z prípadných dodatkov k zmluve. Pri tak neurčitom rozsahu nárokov, ktoré by v zmysle Dohody o zrážkach zo mzdy mohli byť predmetom zrážok zo mzdy, nie je absolútne možné vylúčiť, že by žalovaný mohol jednostranne vyžadovať od zamestnávateľa žalobkyne vykonať aj zrážky zo mzdy ohľadom nárokov plynúcich z neprijateľnej zmluvnej podmienky a tým sa vyhnúť súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. Túto obavu len umocňuje fakt, že hoci zmluva bola uzavretá dňa 19.09.2012 a jej predmetom mal byť úver vo výške 1.500,- Eur, v žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy žalovaný oznámil zamestnávateľovi žalobkyne, že jej dlh je ku dňu 05.12.2012 (t.j. ani nie o 3 mesiace od uzavretia zmluvy) vo výške 3.295,75 Eur (t.j. o viac ako o 100% vyšší) a to bez presnejšej špecifikácie (v žiadosti je len uvedené, že ide o vyplatenú čiastku a zmluvnú odmenu pôžičky a ostatné záväzky za omeškanie). Navyše žalobkyňa v žalobe poukázala na to, že zmluva neobsahuje zákonné náležitosti, pre ktoré je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatku a aj preukázala, že obsahuje zmluvnú podmienku (službu), ktorá bola právoplatne určená za neprijateľnú, pričom realizovanie zrážok zo mzdy neumožňuje súdu vykonať prieskum týchto námietok v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ (viď. napr. rozsudok vo veci Océano Grupo Editorial SA - spojené prípady C-240/98 až C-244/98).

Z uvedených dôvodov súd (vzhľadom na zistenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právnym úkonom, čo súd posudzoval ako predbežnú otázku) vyhovel žalobe a uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. V konaní bola v celom rozsahu úspešná žalobkyňa, ktorá si uplatnila právo na náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré v zákonnej lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. aj vyčíslila. Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny právneho zástupcu žalobkyne za 4 úkony právnej služby - 1./ prevzatie a príprava zastúpenia dňa 22.02.2016 podľa § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „AT“), 2./ písomné podanie na súd - žaloba dňa 29.02.2016 podľa § 13a ods. 1 písm. c) AT, 3./ písomné podanie na súd - návrh na nariadenie predbežného opatrenia dňa 29.02.2016 podľa § 13a ods. 2 písm. a) AT a 4./ zastupovanie na pojednávaní dňa 02.05.2016 podľa § 13a ods. 1 písm. d) AT spolu vo výške 3 x 66,- Eur + 1 x 33,- Eur (základná sadzba tarifnej odmeny za úkon je určená z veci s neurčitou hodnotou podľa § 11 ods. 1 písm. a) AT a to pri úkonoch 1./, 2./ a 4./ vo výške 66,- Eur a pri úkone 3./ vo výške 1/2 zo 66,- Eur = 33,- Eur) + 4 x 8,58 Eur režijný paušál podľa § 16 ods. 3 AT. Právny zástupca žalobkyne je preukázateľne platiteľom dane z pridanej hodnoty (predložil osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty), a preto sa mu zvyšuje odmena a náhrady v zmysle § 18 ods. 3 AT o 20% DPH, t.j. o sumu 53,06 Eur (20% z 265,32 Eur).

Preto súd ukladá žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyňu trovy konania vo výške 318,38 Eur (231,- Eur odmena + 34,32 Eur režijný paušál + 53,06 Eur DPH) a to na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta, vedený vo VÚB Prešov, č.ú.: SK72 0200 0000 0000 4294 9572, BIC: SUBASKBX, VS: 4816 v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 149 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 ods. 1 O.s.p.).